

27. Raittiuslautakunta

Kertomus raittiuslautakunnan toiminnasta v. 1949 oli seuraavan sisältöinen:

Kaupunginvaltuusto päätti¹⁾ asettaa v:n 1945 alusta lukien raittiusvalistuslautakunnan, sekä hyväksyi sille johtosäännön²⁾. Tämän lautakunnan muutti kaupunginvaltuusto v. 1948 seuraavan vuoden alusta lukien raittiuslautakunnista huhtikuun 15 p:nä 1932 annetussa asetuksessa mainituksi kunnalliseksi raittiuslautakunnaksi ja vahvisti sille uuden johtosäännön³⁾. Tämän mukaan lautakunnan tehtävänä on mm.: edistää raittiutta kaupungissa järjestämällä valistustoimintaa ja tukemalla sitä harjoittavien yhdistysten toimintaa, tehdä esityksiä viranomaisille havaitsemistaan epäkohdista, antaa siltä pyydettyjä lausuntoja, ja antaa kaupunginvaltuustolle ja sosiaaliministeriölle vuosittain ennen huhtikuun loppua kertomus toiminnastaan.

Lautakunnan kokoonpano. Kaupunginvaltuusto valitsi⁴⁾ raittiuslautakuntaan v:ksi 1949—50 seuraavat 9 jäsentä: rakennusmestari P. Astikaisen, rouva H. Hjortin, teologian tohtori R. Holmströmin, insinööri K. F. Kreanderin, pastori A. M. Lindholmin, toimitsija U. O. Miettisen, vahtimestari K. A. Saarisen, filosofian maisteri A. M. Tujusen ja lehtori H. E. Vilkemaan. Kaupunginhallituksen edustajana lautakunnassa oli rouva H. Meltti⁵⁾. Puheenjohtajakseen v:ksi 1949 lautakunta valitsi⁶⁾ jäsen Holmströmin ja varapuheenjohtajakseen jäsen Saarisen. Lautakunnan laskujen hyväksyjiksi lautakunta valitsi puheenjohtajansa ja hänen estyneenä ollessaan varapuheenjohtajansa. Sihteeriksi valittiin raittiusvalistuslautakunnan ent. sihteeriksi, hallitusneuvos J. H. Konttinen, joka hoiti tätä tehtävää sivutoimenaan. Muita sivutoimisia virkoja olivat vahtimestarin ja siivoojan virat.

Lautakunnan kokoukset. Lautakunnan kokoukset pidettiin mikäli ei toisin päätetty joka toinen keskiviikko, kuitenkin niin, että kesäkuukausina kokouksia pidettiin vain tarpeen mukaan. Kertomusvuoden aikana pidettiin 19 kokousta, joissa tehtiin pöytäkirjaan 264 pykälää. Näissä kokouksissa käsiteltiin paitsi juoksevia asioita ja kaupunginhallituksen lautakunnalta pyytämiä lausuntoja, niitä ehdotuksia, joita lautakunnalle sen järjestämissä neuvottelutilaisuuksissa tehtiin, samoin kuin myöskin eräitä lautakunnan oma-aloitteisia toimenpiteitä pääkaupunkimme raittiustilanteen parantamiseksi.

Kirjeenvaihto. Kertomusvuoden aikana lautakunnalle saapui kaikkiaan 452 kirjettä ym. asiakirjaa. Lähetettyjen kirjeiden diaariossa oli 1 207 kirjettä ja postikirjassa yhtä monta postilähetystä.

Toimisto. Lautakunnan alaista, ainoaa päätoimista virkaa hoiti neuvoja M. M. Merilinnä, joka väliaikaisena astui toimeensa lokakuun 1 p:nä 1946, mutta nimitettiin vakinaiseksi tammikuun 29 p:nä 1948. Hänen tehtäviinsä kuului lähinnä työmaajuopottelun torjuntatyö ja sen ohella hän hoiti lautakunnan toimistoa. Toimisto sijaitsi holhouslautakunnan toimiston kanssa samassa huoneessa, Katariinankadun 1:ssä, joka samalla oli

¹⁾ Ks. v:n 1944 kert. I osan s. 35. — ²⁾ Kunnall. asetuskok. 1946, s. 343. — ³⁾ S:n v. 1948 s. 166. —

⁴⁾ Ks. v:n 1948 kert. I osan s. 110. — ⁵⁾ Ks. tämän kert. I osan s. 106. — ⁶⁾ Raitt. lk. 12 p. tammik. 3, 5 ja 6 §. — ⁷⁾ S:n 12 p. tammik. 12 §.

molempien lautakuntien yhteisenä kokoushuoneena. Neuvoja oli toimistossa tavattavissa arkipäivisin klo 13.30—16.

Työsuunnitelma ja neuvottelukokoukset. Lautakunta laati¹⁾ itselleen työsuunnitelman, jolloin edellisinä vuosina käytäntöön otettuja työmuotoja päätettiin jatkaa ja täydennettiin niitä sen mukaan kuin olosuhteet antoivat aihetta. Lisäksi lautakunta päätti ulottaa esitelmätoiminnan myöskin nuorisjärjestöihin ja pyrkiä nuorisotyölautakunnan kanssa läheiseen yhteistoimintaan. Asia jätettiin nuorisoasiamies G. von Weissenbergin ja neuvoja Merilinnan yhteisesti hoidettavaksi. Tämän yhteistyön tuloksena oli kaksi neuvottelutilaisuutta, jotka järjestettiin kaupunginkellariin, ruotsinkielinen marraskuun 22 p:nä²⁾ ja suomenkielinen marraskuun 23 p:nä³⁾ ja joihin oli kutsuttu Helsingin kaikkien nuorisjärjestöjen edustajia. Sitä paitsi lautakunta edustajiensa kautta osallistui moniin eri raittiusjärjestöjen järjestämiin neuvottelutilaisuuksiin. Näiden neuvottelukokousten lausumia toivomuksia ja ehdotuksia lautakunta pyrki harkintansa mukaan toteuttamaan.

Raittiusvalistustyö. Lautakunta harjoitti välitöntä esitelmätoimintaa paitsi pääkaupungin kansa- ja oppikouluissa myöskin ammattikouluissa ja sitä haluavien yhdistysten järjestämissä tilaisuuksissa. Tämän mukaisesti pidettiin kertomusvuonna eri tilaisuuksissa yhteensä 47 esitelmää tai puhetta. Näistä mainittakoon lautakunnan puheenjohtajan, teologian tohtori Holmströmin pitämät 5 esitelmää ja filosofian maisteri K. Varjon pitämät 14 esitelmää. Erityisesti mainittakoon lautakunnan Vanhan ylioppilastalon musiikkisaliin kesäkuun 16 p:nä järjestämä esitelmätilaisuus, jolloin Helsingissä vierailut tanskalainen hermolääkäri O. Martensen-Larsen esitelmöi alkoholistien lääketieteellisestä hoidosta.

Lautakunta myönsi erikoispalkintoja oppikouluissa toimeenpantujen raittiuskilpajirjoitusten osanottajille. Niinpä myönnettiin⁴⁾ Suomen opiskelevan nuorison raittiussaliiton välityksellä 25 000 mk 21 erikoispalkinnon jakamiseksi kunkin raittiussaiheisen kirjoituksen parhaalle helsinkiläiselle kirjoittajalle. Oppikoulujen raittiustutkintoja varten hankittiin kouluihin oppikirjoja 10 000 mk:n arvosta. Saatujen tietojen mukaan herättivät lautakunnan myöntämät palkinnot suurta innostusta kilpailuja kohtaan ja jaetut oppikirjat kannustivat tutkintojen suorittamiseen.

Lautakunta totesi, että sellaisille nuorille ihmisille, jotka joutuivat päättämään koulunkäyntinsä joko kansa- tai oppikoulussa ja tulivat siten elämänsä ratkaisuvaiheeseen, oli raittiussaliiton jakaminen tehokasta raittiussaliitustyötä. Sen vuoksi lautakunta kertomusvuonnakin tilasi⁵⁾ kaikille Helsingin kansakoulujen VI ja VIII luokkien oppilaille jonkun nuorten raittiussaliiton heidän oman valintansa mukaan. Tämän mukaisesti heille tilattiin vaihtoehtoisina Nuorten Päivä, Sarastus, Raitis Kansa, Koitto, Kylväjä ja Barntidningen Eos nimiset raittiussaliitit yhteensä 1 235 ½-vuosikertaa. Edelleen lautakunta tilasi Pohjantähti nimisen raittiussaliiton kaikille Helsingin oppikoulujen ylioppilaskokelaille, yhteensä 750 vuosikertaa.

Raitis Helsinki-lehden julkaisemista jatkettiin, mutta se ilmestyi kertomusvuonna käytettävissä olleiden varojen vähäisyyden vuoksi vain yhtenä suomen- ja ruotsinkielisenä yhteisnumerona raittiussaliiton aikana syksyllä 1949. Tässä julkaisussa oli yhteensä 16 kaksipalstaista sivua pääkaupungin raittiussaliitoja koskevia artikkeleita, haastatteluja ym. kirjoituksia. Julkaisu jaettiin yleisölle ilmaiseksi osaksi raittiussaliitöiden, osaksi kansakoulunoppilaiden avulla.

Lautakunta osallistui raittiussaliiton viettoon pääkaupungissa ja sitä edustivat sihteeri ja neuvoja Merilinna viikon viettoa järjestäneessä raittiussaliitöiden yhteisessä toimikunnassa. Raittiussaliiton avajaispäivänä, lokakuun 30 p:nä, pidettiin yliopiston juhlasalissa raittiussaliiton ja helsinkiläisten raittiussaliitöiden yhteinen raittiussaliiton alkajaisjuhla erittäin arvokkaalla ohjelmalla; tasavallan presidentti ja rouva Paasikivi kunnioittivat juhlaa läsnäolollaan.

Lautakunnan keräämien tilastotietojen mukaan pidettiin raittiussaliiton aikana Helsingissä yhteensä 72 raittiussaliitusta, joista 21 oli eri yhdistysten järjestämiä, 25 pidettiin oppikouluissa ja 22 kansakouluissa sekä 4 tilaisuutta järjestettiin sotilaille eri joukko-osastoissa. Tilaisuuksista oli suomenkielisiä 60 ja ruotsinkielisiä 12. Yleisöä oli niissä yhteensä 20 050 henkilöä, niistä suomenkielisiä 18 050 ja ruotsinkielisiä 2 000 henkilöä.

¹⁾ Raitt. lk. 26 p. tammik. 32 §. — ²⁾ S:n 16 p. maalisk. 67 §. — ³⁾ S:n 9 p. marrask. 214 §. — ⁴⁾ S:n 26 p. tammik. 30 §. — ⁵⁾ S:n 12 p. tammik. 15 §. —

Kosketuksen otto nuorisjärjestöihin. Lautakunta pyrki välittömään kosketukseen pääkaupungin laajojen nuorisopiirien kanssa. Edellä jo mainittiin ne neuvottelukokoukset, joita pääkaupungin nuorisolle tässä tarkoituksessa järjestettiin. Lisäksi lautakunta kääntyi nuorisokeskusjärjestöjen puoleen, lähettämällä niille kiertokirjeellisesti ohjeita, pyytämällä että ne ryhtyisivät taisteluun ensimmäisen väkijuomalasin vaarallisuutta vastaan ja erikoisesti harkitsisivat toimenpiteitä riveihinsä kuuluvan nuoremman urheilijapolven suojelemiseksi väkijuomilta ¹⁾. Samantapainen kiertokirje lähetettiin myöskin kaikille kaupunginavustusta saaneille pääkaupungin raittiusjärjestöille.

Elokuvatoiminta. Lautakunta pyrki kuten jo edellisenäkin vuonna saamaan yhteyttä elokuvien avulla niihin piireihin, jotka eivät kutsuttuinaakaan tulleet raittiusvalistustilaisuuksiin. Siten lautakunnan toimesta järjestettiin koululais- ja työläisnuorisolle ilmaisia raittiusaiheisia elokuvanäytäntöjä, joiden yhteydessä pidettiin pieniä tilanteeseen sopivia puheita. Sellaisia näytäntöjä oli kertomusvuoden keväänä elokuvateatterissa Rex ja syksyllä raittiusviikon jälkeisnä aikana elokuvateatterissa Bio-Bio. Nämä tilaisuudet olivatkin erittäin suosittuja, sillä niihin oli aina tungokseen saakka pyrkijöitä.

Lentolehtisten levittäminen. Lautakunta koetti päästä kosketukseen myöskin sellaisten väestöryhmien kanssa, joiden erityisesti otaksuttiin olevan vastaanottavaisia raittiuspropagandalle. Niinpä lautakunta jakoi ²⁾ pääkaupungin kirkkoherranvirastojen välityksellä lentolehtistä, Me rakennamme kalliolle, kaikille kodin perustamisaikaisissa oleville kuulutusta hakeville kihlapareille, sekä poliisiviranomaisten välityksellä lentolehtistä, Ei toista kertaa, niille henkilölle, jotka juopumuksen takia joutuivat ensi kerran pidätetyiksi. Lisäksi lautakunta jakoi joulun edellä Julspriten förstör julfriden-nimistä lentolehtistä sekä Joulun Soihtu ja Raitis Joulu nimisiä joululehtiä lukusaleihin, sairaaloihin, vankiloihin, joukko-osastoihin yms. paikkoihin.

Rikollisuuden vastustamispäivät. Lautakunta osallistui keväällä ns. rikollisuuden vastustamispäivien viettoon järjestämällä päivien yhteyteen kaksi alustusta, joista toinen käsitti työmaajuopottelua ja toinen rattijuopottelua ³⁾.

Esitykset. Jo edellä selostettujen toimenpiteiden lisäksi lautakunta teki kaupunginhallitukselle esitykset, jotka koskivat päätoimisen raittiuustyönneuvojan palkkaamista lautakunnan avuksi valvomaan Suur-Helsingin alueella suoritettavaa raittiuustyötä sekä toimimaan raittiusjärjestöjen apuna puhujana, esitelmien pitäjänä ja neuvojen antajana ⁴⁾; lisätalousarvioehdotusta v:ksi 1949 ⁵⁾; varsinaista talousarvioehdotusta v:ksi 1950 ⁶⁾; sekä raittiusjärjestöjen avustusten lisäämistä v. 1949 vielä 6 milj. mk:lla ja v:n 1950 talousarvioon 9 milj. mk:n suuruisen avustusmäärärahan merkitsemistä erinäisten järjestöjen avustuksiksi lautakunnan oman varsinaisen menoarvion lisäksi ⁷⁾.

Lausunnot. Kertomusvuoden kuluessa lautakunta antoi kaupunginhallitukselle sen pyytämät lausunnot asioista, jotka koskivat v:n 1949 anniskeluoikeuksia ⁸⁾; raittiusavustusanomuksia ⁹⁾; Kaivopuiston ravintola oy:n anniskeluoikeutta ¹⁰⁾; Liikemieshotelli oy:n anomusta saada järjestää tilapäinen anniskeluravintola Metsätaloon maailman metsäkongressia varten ¹¹⁾; tilisääntökomitean mietintöä kaupungin kassa- ja tililaitoksen johtosäännön uusimiseksi ¹²⁾; uuden väkijuomamyymälän avaamista Eerikinkadun 2:een ¹³⁾; Vihdin Tervalammella olevan raittius- ja varhaisnuorisotyöopiston avustamista ¹⁴⁾; Laulu-Miesten kerhon klubioikeuksien muuttamista täydellisiksi A-oikeuksiksi ¹⁵⁾; Helsingin raittiusviikkotoimikunnan avustusanomusta ¹⁶⁾; ja Alkon voittovaroista raittiusjärjestöille myönnettäviä avustuksia ¹⁷⁾.

Edustus. Lautakunta oli edustettuna raittiusviikon viettoa järjestäneessä toimikunnassa. Sitä paitsi lautakunnan sihteeri edusti lautakuntaa Helsingin raittiusyhdistysten keskustoimikunnassa ja sen kokouksissa. Siten lautakunta voi välittömästi seurata mainittujen toimikuntien ja niihin kuuluvien raittiusyhdistysten työtä. Mainittakoon vielä, että lautakuntaa edustivat joko sen jäsenet, sihteeri tai sen neuvoja lukuisissa eri raittiusjärjestöjen järjestämissä kokouksissa ja neuvottelutilaisuuksissa. Näistä mainittakoon Helsingin sosialidemokraattisen raittiuspiiritoimikunnan tammikuun 26 p:nä järjes-

¹⁾ Raitt. lk. 26 p. tammik. 33 §. — ²⁾ S:n 12 p. jouluk. 243 §. — ³⁾ S:n 9 p. helmik. 43 §.—
⁴⁾ S:n 27 p. huhtik. 97 §. — ⁵⁾ S:n 27 p. huhtik. 98 §. — ⁶⁾ S:n 17 p. kesäk. 126 §. — ⁷⁾ S:n
9 p. marrask. 208 §. — ⁸⁾ S:n 23 p. helmik. 57 §. — ⁹⁾ S:n 23 p. maalisk. 77 §. — ¹⁰⁾ S:n 18 p.
toukok. 109 §. — ¹¹⁾ S:n 17 p. kesäk. 120 §. — ¹²⁾ S:n 1 p. syysk. 136 §. — ¹³⁾ S:n 1 p. syysk.
137 §. — ¹⁴⁾ S:n 14 p. syysk. 159 §. — ¹⁵⁾ S:n 28 p. syysk. 170 §. — ¹⁶⁾ S:n 28 p. syysk. 177 §.—
¹⁷⁾ S:n 28 p. marrask. 234 §.

tämä raittius- ja nuorisoväen neuvottelukokous ¹⁾, saman piirijärjestön huhtikuun 24 p:nä pitämä vuosikokous ²⁾, Suomen sosialidemokraattisen raittiusliiton kesäkuun 12 p:nä pitämä 25-vuotisjuhla ³⁾, Tampereella lokakuun 8—9 p:nä pidetyt naisten kunnallispäivät ⁴⁾, Naisten raittiuskeskuksen lokakuun 16 p:nä järjestämä kodinjuhla ⁵⁾ ja Helsingin Päivän nuorten marraskuun 6 p:nä järjestämä 25-vuotisjuhla. Sitä paitsi kävi lautakunta in corpore onnittelemassa puheenjohtajaansa, teologian tohtori R. Holmströmiä hänen täyttäessään 50 vuotta joulukuun 19 p:nä.

Raittiusavustukset. Suoranaisia raittiusavustuksia kaupunginhallitus jakoi ⁶⁾ yhteensä 4 200 000 mk määräten samalla että avustusten saajien tuli raittiuslautakunnan määräämänä aikana antaa selostuksensa saamiensa avustusten käytöstä lautakunnalle, ja että lautakunnan tuli hyvissä ajoin ennen v:n 1950 avustusten jakoa antaa kaupunginhallitukselle kertomuksensa tästä valvontatoiminnasta. Tämän tehtävän lautakunta suoritti siten, että se vaati asianomaisilta järjestöiltä ja yhdistyksiltä kirjallisen selostuksen niiden toiminnasta sekä tilityksen niiden saamien avustusten käytöstä, ja mikäli tilitykset olivat puutteellisia, vaati niiden johdosta lisäselvityksiä. Määräajan kuluessa lautakunta sitten antoi kaupunginhallitukselle kertomuksen valvontatyöstään sekä lähetti kertyneet asiakirjat sellaisinaan kaupunginhallitukselle. Samalla lautakunta ilmoitti, mitkä yhdistykset olivat laiminlyöneet tiliselostuksensa antamisen.

Menot. Kaupungin v:n 1949 talousarvioon oli merkitty 1 000 920 mk raittiuslautakunnan käytettäväksi, josta 380 920 mk kokouspalkkioihin ja toimihenkilöiden palkkauksiin, 50 000 mk tarverahoiksi ja 570 000 mk raittiusvalistustoimintaan. Viimeksi mainitusta määrästä oli varattu lautakunnan ehdotuksen mukaisesti oppi-, ammatti- ja kansakouluissa pidettäviä esitelmiä varten 40 000 mk, Raitis Helsinki-lehden kustantamiseen 50 000 mk, raittiuslehtien tilaamiseen kansakoulujen VI ja VIII luokkien oppilaille 80 000 mk, samoin ylioppilaskokelaille 95 000 mk, raittiuskilpajoitusten palkinnoiksi 25 000 mk, tiedoitus- ja propagandatilaisuuksien järjestämiseen 50 000 mk, raittiusviikkotoimintaa varten 60 000 mk, työmaajuopottelun torjuntatoiminnan rahamenoihin 75 000 mk, raittiuistutkintojen oppikirjoihin ja kirjoituspalkkioiksi 20 000 mk sekä muihin toimintaan 75 000 mk. Todelliset menot nousivat 1 042 897 mk:aan, siitä 569 760 mk raittiusvalistustoimintaa varten.

Työmaajuopottelun torjuntatoiminnasta v. 1949 on annettu seuraavat tiedot:

Työmaiden raittiustoimikunta. Jo v:sta 1946 alkaen työskenteli varsinaisen lautakunnan yhteydessä toimikunta, jonka tehtävänä oli olla neuvoa-antavana toimikuntana lautakunnan raittiustyön neuvojan M. Merilinnan varsinaisella työalalla, työmaajuopottelun torjuntatyössä. Toimikunnan, jonka nimi marraskuun 15 p:stä 1949 alkaen oli työmaiden raittiustoimikunta, puheenjohtajana toimi v. 1949 lautakunnan sihteeri hallitusneuvos J. H. Konttinen ja sihteerinä neuvoja M. Merilinna. Toimikuntaan kuuluvat jäsenet edustivat seuraavia järjestöjä: Kansalaisjärjestöjen raittiustoiminnan keskusliittoa, Tapaturmantorjuntayhdistystä, Suomen työnantajain keskusliittoa, Suomen sosialidemokraattista raittiuliittoa ja Helsingin ammatillista paikallisjärjestöä.

Vuoden aikana piti toimikunta kaikkiaan 7 kokousta, joista pöytäkirjoihin merkittiin 47 pykälää. Kokoukset pidettiin raittiuslautakunnan toimistossa Katariinankadun 1:ssä, jossa myöskin toimikunnan toiminnasta johtunut kansliatyö suoritettiin. Kirjeenvaihdosta mainittakoon, että toimikunnan nimissä lähetettiin kaikkiaan 3 230 kirjettä ja mainoslähetystä. Saapuneita kirjoja oli kaikkiaan 380.

Toimikunnalla oli myöskin tilapäisiä toimihenkilöitä kaksi, nimittäin rouva R. Kuisma, joka hoiti toimikunnan taloutta ja osittain myös toimistotehtäviä sekä toimittaja S. Syhlman, joka auttoi torjuntalehtisten, valomainoksien ja mainospylväiden suunnittelemisessa ja valmistuksessa.

Torjuntajulisteet. Vuoden alussa oli toimikunnan käytössä n. 2 500 kpl aikaisemmin painatettuja torjuntajulisteita. Lisää saatiin juuri vuoden vaihteessa, jolloin 3 000 kpl käsittävä torjuntamainos Muista perhettäsi valmistui. Näitä mainoksia jaettiin työpaikoille vuoden aikana n. 4 000 kpl. Mainokset kiinnitettiin suurimmaksi osaksi tehdas- ja teollisuuslaitoksien ilmoitustauluille, pukeutumishuoneisiin, työsalien sisäänkäytäviin jne.

¹⁾ Raitt. lk. 9 p. helmik. 40 §. — ²⁾ S:n 13 p. huhtik. 85 §. — ³⁾ S:n 17 p. kesäk. 123 §. — ⁴⁾ S:n 14 p. syysk. 152 §. — ⁵⁾ S:n 19 p. lokak. 191 §. — ⁶⁾ Ks. tämän kert. I osan s. 176—177 ja 185.

Tilipussilehtiset. Toukokuussa valmistui 8 000 kpl:een painos ns. tilipussilehtisiä (Raittiusvakuutus — paras vakuutus), joka kahdeksansivuisena tilipusseihin sopivana propagandalehtisenä otettiin erittäin myönteisesti vastaan. Lehtisestä lähetettiin kierto- kirje työnantajille ja sitä jaettiin tilausten perusteella niihin tehdas- ja teollisuuslaitoksiin, joissa juopotteluopäkohdat olivat haitallisimmat. Tätä lehtistä jaettiin vuoden aikana kaikkiaan n. 5 500 kpl.

Ohjekirjanen työpaikoille. Jo edellisenä vuonna valmistuneesta ohjekirjasesta Auta miestä mäessä... , kertomusvuoteen jäänyt 600 kpl:een erä lähetettiin jaettavaksi kokonaisuudessaan useiden teollisuuslaitosten luottamusmiehille ja ammattiosastojen toimihenkilöille.

Neuvontatyö työpaikoilla. Jatkuvana työmuotona toimikunnalla oli henkilökohtainen neuvontatyö työpaikoilla. Tämä tarkoitti henkilökohtaista kosketuksenottoa pääasiassa työnjohtajiin ja luottamusmiehiin työmaajuopottelun torjuntatyötä koskevissa asioissa. Samalla näihin käynteihin sisältyi myös luentotoiminnan järjesteleminen, torjuntamainoksien käytön tarkkailu, mahdollisten uusien työmuotojen kehittäminen jne.

Elokuvatoiminta. Elokuvatoimintaa pidettiin edelleen toimikunnan työssä eräänä sen parhaimpana toimintamuotona. Elokuvaesitystilaisuuksia järjesti toimikunta kolme, joista ensimmäinen elokuvateatterissa Rex, toinen teatterissa Bio-Bio ja kolmas teatterissa Roberta. Esitettävänä olivat filmit Tuhlattuja päiviä, Pappi, joka tyrnäsi ja Pikku Matti maailmalla. Esityksissä kävi kaikkiaan 1 350 katsojaa. Kutsut näihin esityksiin lähetettiin työpaikoille, ammattiyhdistys- ja työläisnuoriso-osastoille sekä työväen varhaisnuoriso-osastoille. Kutakin esitystä edelsi lyhyehkö tervehdyspuhe.

Valomainokset. Vuoden aikana valmistettiin 16 kpl valomainoslevyjä, joita esitettiin kaksi eri kertaa viikko kerrallaan pääkaupungin elokuvateattereissa. Näiden lisäksi esitettiin muutamia aikaisemmin valmistuneita valomainoslevyjä.

Lyhytfilmi. Kesäkuun alussa ryhdyttiin valmistamaan mainoslyhyttilmiä (40 m) elokuvateattereiden esifilmiksi. Filmin valmisti toimikunnan hyväksymän käsikirjoituksen pohjalla elokuvaohjaaja F. Forsman ja filmin selostajana toimi kreivi C. E. Creutz. Filmi kuvasi juoppoa työntekijää, joka väkijuomien vaikutuksesta joutui auto-onnettomuuteen sekä koki sen seuraukset. Filmiä esitettiin useassa pääkaupungin elokuva- teatterissa. Esitysaika kesti syyskuun alusta vuoden loppuun saakka.

Esitelmä- ja luentotoiminta. Entistä tapaa noudattaen toimikunnan puolesta tarjouttiin eri järjestöjen järjestämiin tilaisuuksiin, ammattiosastojen kokouksiin jne. alustamaan ja esitelmöimään työmaajuopottelun torjunnasta. Vuoden aikana järjestyi tällaisia tilaisuuksia kaikkiaan 15.

Newvottelukokoukset. Kertomusvuoden aikana oli toimikunnan puolesta järjestelyvaiheessa kaksi neuvottelukokousta, joista ensimmäinen kevätkaudella pienteollisuuden harjoittajille ja toinen syyskaudella tuotantokomiteoiden edustajille. Erään yhteensattuman vuoksi jouduttiin kevätkokous aivan viimeisenä päivänä peruuttamaan, mikä oli valitettavaa kokousta kohtaan osoitetun mielenkiinnon takia. Syyskokous järjestettiin marraskuun 29 p:nä Elannon kerhohuoneistossa ja osallistui siihen 86 tuotantokomitean edustajaa. Kokouksessa keskusteltiin yhteisistä toimintamuodoista erittäin vilkkaasti Tapaturmantorjuntayhdistyksen taluspäällikkö V. Penttalan ja toimikunnan sihteerin alustuksen pohjalla. Keskustelun tuloksia pyrittiin työmaiden raittiustoimikunnan myöhäisemmässä toiminnassa parhaan mukaan käyttämään hyväksi.

Artikkelitoiminta. Vuoden aikana lähetettiin neljänä yleislähetetyksenä pääkaupungin sanomalehdille ja propagandatarjoituksessa osittain myös maaseutulehdille tietoja toimikunnan työstä ja muista alaan kuuluvista asioista. Lisäksi lähetettiin yksityisiä kirjoituksia ja selostuksia eri lehdille sekä ns. raittiusaikakauslehdille. Lähetykset julkaistiin yleisesti katsoen tyydyttävästi.

Torjuntaviikko. Aikaisempaa tapaa noudattaen järjestettiin lokakuun kolmannella viikolla ns. torjuntaviikko. Viikolla pyrittiin keskitettyyn propagandarynnistykseen työmaajuopottelua vastaan. Viikon aikana pystytettiin Hakaniemen- ja Rautatientorille sekä Vanhan ylioppilastalon eteen mainospylväät ja rautatieasemalle sekä Mäkelän- ja Sturenkadun risteyksiin mainostaulut.

Muilta osiltaan tehostettiin viikon vettä järjestämällä 12 elokuvateatterissa valomainosesityksiä, lähettämällä artikkelilähettyksiä lehdille, pitämällä luentoja eri tilai-

suuksissa sekä lähettämällä kirjelmä ammattiosastoille, missä näitä kehoitettiin tehostettuun työmaajuopottelun torjuntatoimintaan.

Torjuntaviikkoa seuranneeseen raittiusviikon vieton järjestelyihin otettiin toimikunnan puolesta tehokkaasti osaa.

Radio. Tammikuun alussa oli lyhyt haastattelulähetys radiossa. Haastattelu käsitti työmaiden raittiustyön nykyisiä tehtäviä. Keskusteluun osallistuivat työnantajain edustajana sosiaalipäällikkö O. Vesikansa, työntekijäin edustajana päluottamusmies V. Keskinen ja toimikunnan edustajana sen sihteeri.
